

**„SZAKMAI GYAKORLAT AZ OSZTATLAN
TANÁRKÉPZÉSBEN A SZEGEDI
TUDOMÁNYEGYETEMEN”¹**

Szeged, 2022. szeptember

¹ A Szegedi Tudományegyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzat (TVSZ) 22.5. pontja értelmében a tanárképzéssel kapcsolatos sajátos tanulmányi ügyrendi szabályokat – a TVSZ keretein belül és azzal összhangban – a Tanárképző Központ Tanácsa alkotja és fogadja el a hallgatói önkormányzat egyetértési jogának biztosítása mellett.

Szakmai gyakorlatok az osztatlan tanárképzésben (a 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet nyomán)

A szakmai gyakorlat a képzéssel párhuzamosan folyó pedagógiai, pszichológiai és tanítási gyakorlat, a teljes tanárképzést átfogó, félévenként meghatározott tantervi egység. Az egyes gyakorlattípusok egymásra épülnek, egymással koherens módon összekapcsolódnak, a hallgatók a gyakorlatok során az adott szakképzettségekkel is összefüggő tanári szerepekkel kapcsolatos, egyre komplexebb feladatokat, tevékenységeket végeznek. A gyakorlatok komplex rendszere lehetőséget teremt a szaktárgyi, szakmódszertani és pedagógiai, pszichológiai támogatás révén az adott tanári szakképzettségekkel összefüggő tanári szerepek komplex értelmezésére és mindezek tudatosítására.

1.§

A szakmai gyakorlatok célja és formái

(1) A hallgatók a gyakorlatok során megismerik és megfigyelik az iskola világával, a tanári szerepekkel és feladatokkal összefüggő tevékenységeket, megismerik a tanulókat, a tanulási folyamatokat, elemzik a tapasztalatokat, reflektálnak rájuk; majd a megfigyelt és megismert tanári tevékenységekből részt vállalnak, ezekben kipróbálják magukat társas és egyéni gyakorlatok formájában; végül önállóan komplex módon szaktárgyi tanítási és tanórán kívüli tanítási-nevelési tevékenységeket végeznek a tanári szerepekhez kapcsolódva.

(2) A gyakorlati rendszer **részei:**

- pályaismereti és pályaszocializációs gyakorlatok (1-3. félév)
- tanítási gyakorlatok (4-9. félév)
- összefüggő egyéni iskolai gyakorlat (10. félév).

(3) A **pályaismereti, pályaszocializációs gyakorlatok** célja, hogy a hallgatók tanári nézőpontból megfigyeljék az iskola világát, megfigyeljék az intézményi környezetet, infrastruktúrát, különböző iskolatípusokban tanórákon, illetve tanórán kívüli foglalkozásokon, iskolai rendezvényeken gyűjtsenek tapasztalatokat az iskola mint szervezet, mint munkahely működéséről, a visszajelzések alapján képet formáljon saját pályaalkalmasságáról.

(4) **A tanítási gyakorlatok** célja a pályaismereti és pályaszocializációs gyakorlatokon szerzett tapasztalatokra épített fokozatos felkészítés a tanulási folyamatok szakértő irányítására, a szaktárgyak tanítására, az adott tanári szakképzettségekhez kapcsolódó tanítási és tanórán kívüli tevékenységekre szakmódszertanos-, pedagógia-, pszichológia oktató, vezetőtanár, mentortanár támogatásával, elsősorban szaktárgyi hospitálások, mikrotanítások, projekttanítások, páros és csoportos gyakorlatok formájában. További cél tapasztalat szerzés a tanulók nevelésével-oktatásával, a szaktárgyi tanári munkával kapcsolatban szakos és nem szakos órák látogatásával, megfigyelésével, elemzésével; mindkét szakhoz kapcsolódóan szaktárgyi csoportos hospitálásokkal, tanári részfeladatok ellátása, a megfigyelt órák, foglalkozások alternatív megvalósításának tervezése, mikrotanítások, hospitálás különleges bánásmódot igénylő tanulók (a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vagy a kiemelten tehetséges tanulók) szaktárgyi foglalkozásain is, felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozások tartása. Valamint cél, hogy a hallgatónak szaktárgyon túl is transzferálható tudása legyen a tanulási folyamatokról, azok működéséről és irányításról.

(5) **A szaktárgyi tanítási gyakorlat** célja, hogy a hallgatók önállóan részt vállaljanak a megelőző gyakorlatokon megismert, az adott tanári szakképzettségekhez kapcsolódó feladatokból, újabb egyéni és társas tapasztalatokat szerezzenek a tanórai és tanórán kívül végzett tanítási-nevelési tevékenységekből. A szaktárgyi tanítási gyakorlatok új, kibővült célja szaktárgyi órák, foglalkozások önálló tartása (vezetőtanári támogatással), a tanítási folyamatok tudatos tervezésének a megtapasztalása.

(6) **Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat** célja az iskola és benne a tanár komplex oktatási-nevelési feladatrendszerének a megismerése és elsajátítása, az intézményben kapott, illetve vállalt feladatok megoldása, dokumentálása, (ön)reflektív értelmezése, értékelése. Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat részei: a szaktárgyak tanításával kapcsolatos és a szaktárgyak tanításán kívüli oktatási, nevelési tevékenységek; az iskola mint szervezet és támogató rendszereinek a megismerése, abban aktív részvétel, az egymástól való tanulás és az innováció közösségi formáinak megtapasztalása. A gyakorlathoz kapcsolódik a gyakorlatot kísérő pedagógiai-pszichológiai és szakos szemináriumok teljesítése.

(7) Az osztatlan tanárképzés képzési rendszere kompetenciák fokozatos fejlesztésére törekszik, ennek érdekében az egymást követő félévek egyre több, illetve komplexebb szakmai gyakorlati

feladatot tartalmaznak. A tanárjelölt hallgatónak szakmai felkészülése során el kell sajátítania a Képzési és Kimeneti Követelményekben (KKK) megfogalmazott kompetenciákat (ismereteket, képességeket, attitűdöket). Ezek leírását a 8/2013. EMMI rendelet 2. sz. melléklete tartalmazza.

(8) A képzés zárása a **tanári záróvizsga (TZV)**. A tanári záróvizsga követelményeit részletesen a Tanárképző Központ Tanácsa alkotja és fogadja el a hallgatói önkormányzat egyetértési jogának biztosítása mellett. Az elfogadott követelményrendszert a Tanárképző Központ honlapján a szabályzatok menüpont alatt „A szakdolgozat és a TZV az osztatlan tanárképzésben” dokumentum tartalmazza.

2.§

A pályaismereti és pályaszocializációs gyakorlatok

(1) A Pályaismereti és pályaszocializációs gyakorlatok a pedagóguspályára való felkészítés elemei. Az 1., a 2. és a 3. félévben (félévenként 2, összesen 6 kredit értékben) folyó gyakorlatot teljesíteni kell a tanítási gyakorlatok megkezdése előtt.

(2) A gyakorlat célja, hogy a pedagógiai és a pszichológiai szakterületek oktatói által vezetett egyetemi kurzusokon, valamint a különböző típusú partnerintézményekben, gyakorlóintézményekben saját szakpárhoz is tartozó órákon, foglalkozásokon végzett feladatok, gyakorlatok által a tanárjelöltek megismerjék az iskola komplex világát, társadalmi meghatározottságát, szervezeti kereteit és működését, külső-belső kapcsolatrendszerét, illetve ennek a pedagógusi munkára és a pedagógusszerepre vonatkozó általános és egyedi következményeit; tapasztalatot szerezzenek az iskolai jelenségek pedagógusi nézőpontból történő értelmezésére; a különböző intézményi és pedagógusi gyakorlatokat megismerve és értelmezve megfogalmazzák saját tapasztalataikat, attitűdjüket, pedagógusi szerepük értelmezését; megismerjék a különböző korosztályok, csoportok, a csoportokon belül az egyes tanulók kognitív, szociális, érzelmi, erkölcsi, motivációs jellemzőit, a nevelést-oktatást befolyásoló személyes és környezeti tényezőket.

(3) A gyakorlatok tartalma és módszertana hozzájárul ahhoz, hogy a pedagógusjelöltek fokozatosan, egyre szakszerűbben tudjanak olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók szociális-érzelmi kompetenciájának fejlődését, illetve minél gyakrabban és

magabiztosabban alkalmazzanak együttműködést támogató, motiváló és konfliktuskezelő, valamint a tanulók megismerését szolgáló, az egyéni bánásmódot, a hatékony pedagógiai kommunikációt és a toleráns iskolai légkört támogató stratégiákat és módszereket. A három féléven át tartó gyakorlat lehetőséget teremt a hallgatóknak a saját pályaalakulásuk folyamatba ágyazott követésére.

(4) A gyakorlatok szervezője a tantárgyért felelős Neveléstudományi Intézet, együttműködve a gyakorlóiskolákkal, a partnerintézményekkel, a zenetanár szak esetében a Bartók Béla Művészeti Karral. A gyakorlatok tartalmát és a gyakorlatok szerves részét képező intézményi feladatokat (pl. megfigyelés, interjú) a kurzus oktatója jelöli ki, melyek minden félévben szervesen illeszkednek a párhuzamosan folyó előadás tartalmához, illetve a tanárképzés által fejlesztendő pedagógusi kompetenciákhoz (1. táblázat).

Szempontok	1. félév	2. félév	3. félév
Kredit	2	2	2
Egyetemi kontaktóra	16 (8x2)	14 (7x2)	10 (5x2)
Intézményben töltött óra	12 (6x2)	14 (7x2)	18 (9x2)
Egyetemi kontaktóra témái	személyiség, személyiségfejlesztés; ön- és társismeret; pályaválasztás, pályaszocializáció; pedagógusi kompetenciák; pedagógusszerep, szerepértelmezés	szocializáció és nevelés – család és iskola kapcsolata; egyén és csoport viszonya; csoport, csoportalakulás, csoportszerepek; pedagógiai kommunikáció; etikai és jogi meghatározók a pedagógusmunkában	pedagógus mint vezető; tervezés és szervezés; együttműködés; empátia; tolerancia; normák az iskolában; konfliktuskezelés; kiégés; szülőkkal és a pedagógusi munkát segítő szakemberekkel való közös munka
Egyéni feladat	(1) interjú pedagógussal (2+1 óra), (2) egy iskolai foglalkozás (nem tanóra) megfigyelése megadott szempontok mentén (1+1 óra), (3) két tanítási óra (egy szakos, egy nem	(1) csoportmunka: esetelemzés (1+1 óra), (2) gyakorlatvezetés (1+1 óra), (3) interjú diákkal megadott és szabadon választható kérdések alapján (2+1 óra), (4) két tanítási óra (egy szakos, egy nem	(1) két tanórán kívüli foglalkozás megfigyelése megadott szempontok mentén (2+2 óra), (2) két tanítási óra (egy szakos, egy nem szakos) megfigyelése megadott és választott

	szakos) megfigyelése megadott szempontok mentén (2+2) + beadandók elkészítése (3)	szakos) megfigyelése megadott szempontok mentén (2+2 óra) + beadandók elkészítése (3)	szempontok mentén (2+2), (3) egy értekezleten (szülői, tantestületi, fogadóóra) való részvétel (1+1), (4) egy osztályfőnöki óra megfigyelése megadott szempontok mentén (1+1) (5) megfigyelési napló vezetése, esetelemzés (2+1) + beadandók elkészítése (3)
Értékelés (ötfokozatú) tartalma	(1) reflexió (egyéni) (2) interjú értelmezése	(1) reflexió (egyéni) (2) reflexió (csoportos) (3) interjú értelmezése (4) óralátogatás értelmezése	(1) reflexió (2) egy megélt iskolai helyzet értelmezése (3) foglalkozásterv készítése
Kapcsolódó előadás adott félévben	Fejlődéslélektan	Iskolai és családi szocializáció	Nevelépszichológia és nevelésszociológia
Kapcsolódó pedagógusi kompetenciák – nem szaktárgyi, hanem pedagógiai-pszichológiai szempontú kapcsolat	<ul style="list-style-type: none"> • A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás 	<ul style="list-style-type: none"> • A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás • A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítése • A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése 	<ul style="list-style-type: none"> • A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás • A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítése • A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése • A pedagógiai folyamat tervezése • A tanulás támogatása, szervezése és irányítása

1. táblázat: A Pályaismereti és pályaszocializációs gyakorlatok (1–3.) jellemzői

3.§

A tanítási gyakorlatok

(1) A tanítási gyakorlatok megkezdésének előfeltétele a Pályaismereti és pályaszocializációs gyakorlatok (ld. 2. §) sikeres teljesítése. A gyakorlatot a kijelölt nevelési-oktatási intézményben a 4–9. félévben (félévenként 2, összesen 12 kredit értékben) kell teljesíteni a képzéssel párhuzamosan a szakmódszertani szakterületek támogatásával.

(2) A tanítási gyakorlatok szervezésének felelőse a Tanárképző Központ a gyakorlóiskolákkal együttműködve.

(3) A tanítási gyakorlatok **típusai**:

- partnerintézményben, gyakorlóintézményekben a 4–7. félévben végzett **társas vagy egyéni tanítási gyakorlatok (Tanítási gyakorlat 1., Tanítási gyakorlat 2.)** 2–2 kredit értékben
- gyakorlóintézményben vagy erre felkészült partnerintézményben végzett **szaktárgyi tanítási gyakorlat (Szaktárgyi tanítási gyakorlat 1. Szaktárgyi tanítási gyakorlat 2.)** a 8–9. félévben szintén 2–2 kredit értékben.

(4) A **társas vagy egyéni tanítási gyakorlatok** a 4–7. félévben elsődlegesen az SZTE gyakorlóintézményeiben és/vagy partnerintézményeiben az adott szakképzettség területén végzett gyakorlatok, amelyek a pályaismereti és pályaszocializációs gyakorlatokon szerzett tapasztalatokra építenek.

(5) A gyakorlatok kreditértéke szakonként 4 kredit, összesen 8 kredit.

(6) A gyakorlatok helyszíne mindkét szakon az egyik félévben a kijelölt általános (4–5. félév), a másik félévben a kijelölt középiskola (6–7. félév).

(7) A gyakorlatok keretében a szakmódszertanos oktató, vezetőtanár, mentortanár támogatásával a tanárjelöltek fokozatosan felkészülnek a tanulási folyamatok szakértő irányítására, a szaktárgyak tanítására, az adott tanári szakképzettségekhez kapcsolódó tanítási

és tanórán kívüli tevékenységekre, elsősorban szaktárgyi hospitálások, mikrotanítások, projektanítások, páros és csoportos gyakorlatok formájában.

(8) A gyakorlatok időtartama szakképzettségként és félévenként 60 óra/félév, amely magában foglal

- 14 egyetemi kontaktórát a szakmódszertan-oktató/vezetőtanár vezetésével
- 14 óra gyakorlati kurzust a vezetőtanár/mentor és a szakmódszertan-oktató vezetésével, valamint
- 32 óra egyéni felkészülést

(9) A gyakorlatok során a 4–5. félévben a kontaktórákon előre megadott megfigyelési szempontok alapján a kijelölt általános iskolában, szakjuknak megfelelő tanórákat figyelnek meg a hallgatók, illetve a vezetőtanár/mentor segítségével, irányításával részfeladatokat látnak el. A 6–7. félévben ugyanezen tevékenységeket ismételik meg a hallgatók a kijelölt középiskolában. A gyakorlatot a szakmódszertanos oktató a vezető-/mentortanárral közösen értékeli az előre megadott kritériumrendszer alapján ötfokozatú gyakorlati jeggyel. Az értékelésnél figyelembe vehető produktumok a szak sajátosságaitól függően eltérést mutathatnak (pl. hospitálási napló, esetleírás, reflektív napló, óratervezet-részlet).

(10) A **szaktárgyi tanítási gyakorlatra** a társas vagy egyéni tanítási gyakorlatok sikeres teljesítése után kerül sor a 8–9. félévben a gyakorlóiskolában vezetőtanár irányításával.

(11) A gyakorlat szakonként 2 kredit, összesen 4 kredit.

(12) A gyakorlatok során a hallgatók önállóan részt vállalnak a megelőző gyakorlatokon megismert, az adott tanári szakképzettségekhez kapcsolódó feladatokból, újabb egyéni és társas tapasztalatokat szereznek a tanórai és tanórán kívül végzett tanítási-nevelési tevékenységekből.

(13) A gyakorlat időtartama szakképzettségként és félévenként legalább 60 óra/félév, amely magában foglal legalább 15 óra a hospitálást, az órák tervezését és előkészítését (legalább 15 óra), az órák/foglalkozások megtartását (legalább 15 óra), valamint az órák megbeszélését, elemzését, értékelését (legalább 15 óra).

(14) A szaktárgyi tanítási gyakorlat során elvégzendő feladatok:

- hospitálás, óramegbeszélés
- egyéni tanítás, óra előkészítése, megbeszélése, értékelése.

(15) A félévenkénti **hospitálást** úgy kell megszervezni, hogy annak felét a jelölt a saját tanításának megkezdése előtt teljesítse. Minden vezetőtanár órája látogatható az órát tartó előzetes beleegyezésével, a látogatók számát a vezetőtanár határozza meg. Az óralátogatásokon – a vezetőtanár által meghatározott szempontok szerint – jegyzetelni kell. Az egyes órákról készült feljegyzéseket az órát tartó tanár írja alá, a félév végén pedig a vezetőtanár aláírásával igazolja a hospitálási kötelezettség teljesítését. A hospitálásokról egy olyan táblázatot (hospitálási naplót) kell vezetni, amely tartalmazza a hospitálás pontos idejét, helyét, az óra címét és az órát tartó tanár nevét és aláírását.

(16) A jelölt a tanítási gyakorlat megkezdése előtt **tematikus tervet** ad le a vezetőtanárának. A tanárjelölt csak a vezetőtanár által jóváhagyott tervezet vagy vázlat alapján taníthat. A gyakorlattal kapcsolatos minden dokumentációt a hallgatónak meg kell őriznie, azt a gyakorlat végén a vezetőtanárának be kell mutatnia.

(17) A gyakorlat során **zárótanítást (vizsgatanítást)** tart a jelölt, amire önállóan készül fel, és a követelményeknek megfelelően dokumentálja az órát. Ehhez a hallgatónak egy tanítási óra tervezetét teljesen önállóan (vezetőtanári segítség nélkül) kell 2 példányban elkészítenie. A zárótanítási tervezetet a tanítást megelőzően 1 nappal 1 példányban a vezetőtanárának nyomtatott formában, papíron le kell adnia. A 2. példányt pedig a zárótanításra érkező tanszéki oktatónak kell adnia a tanóra megkezdése előtt. A tanítási óra tervezetét és a hospitálási naplót a vezetőtanár által megadott határidőig az erre szolgáló felületre elektronikusan is fel kell töltenie.

(18) A szaktárgyi tanítási gyakorlatot a vezetőtanár ötfokozatú gyakorlati jeggyel értékeli. Az egyéni fejlődés és fokozatosság figyelembevételével **a gyakorlat értékelésének** alapja:

- a hallgató szaktárgyi, pedagógiai felkészültsége,
- tanítási tevékenysége, a tanulókkal való bánásmódja,
- munkafegyelme, felelősség- és hivatástudata.

Elégtelennek minősül a hallgató iskolai gyakorlata, ha:

- az iskolai tananyagban alapvető tájékozatlanságot mutat,
- a tanítási tevékenysége elégtelen,
- tanítási tervezeteit, vázlatait sorozatosan nem készíti el időben, illetőleg ha azok nem felelnek meg az előzőleg egyértelműen meghatározott követelményeknek.

Elégtelen gyakorlati jegy azonos félévben nem javítható, mert ezen a kurzuson folyamatos a számonkérés, azaz a szorgalmi időszakban elért tanulási eredmények és hallgatói aktivitás minősítése nem különálló számonkérésekkel, hanem a hallgatói részvétel és teljesítmény folyamatos oktatói monitorozásával történik.

(19) A szaktárgyi tanítási gyakorlatot teljes egészében teljesítenie kell a hallgatónak. Betegség vagy más indokolt **távolaradás** esetén a vezetőtanárt haladéktalanul értesíteni kell. A hiányzást hivatalos okirattal kell igazolni. A hiányzás pótlásának idejét a vezetőtanár határozza meg.

(20) Ha a zárótanításán váratlan esemény miatt nem tud megjelenni a tanárjelölt, úgy a vezetőtanár indokolt esetben egy alkalommal új időpontot jelöl ki, és egyben értesíti a gyakorlati képzés felelősét.

4. §

Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat

(1) Az **összefüggő egyéni iskolai gyakorlat** a 10. félévben, 20 kredit értékben az SZTE gyakorló- és/vagy partnerintézményeiben, szakos mentortanár, és ha a jelölt szakpárjának csak az egyik szakja egyezik a mentoráéval, akkor a másik szakján konzulens, mentor támogatásával végzett féléves összefüggő egyéni iskolai gyakorlat, amelyet a pedagógiai és pszichológiai, valamint a szakmódszertani szakterületek oktatói kísérő szemináriumok keretében támogatnak. Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlatnak része a portfólió elkészítése.

(2) A gyakorlat szervezésének felelőse a Tanárképző Központ, együttműködésben a gyakorlóiskolákkal.

(3) Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlathoz szakonként 2–2 kredit **szakmódszertani** kísérőszeminárium tartozik, továbbá egy, az összefüggő egyéni iskolai gyakorlatot kísérő **pedagógiai és pszichológiai kísérőszeminárium** 2 kreditértékben.

(4) A gyakorlat magába foglalja a tanári kompetenciák fejlesztési terve alapján megtervezett, félévenként minimum 40 óra tanítást vagy ilyen jellegű foglalkozást (szakkör, érettségire/felvételire felkészítés), 30 óra hospitálást, a tanítási órán kívüli iskolai feladatok ellátását, az adatgyűjtést, a tapasztalatszerzés szakszerű dokumentálását.

(5) A gyakorlatot a hallgató köteles a 10. (tavaszi) egyetemi félév során február 1. és május 15. között teljesíteni.

(6) Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat teljesítésének előfeltétele: valamennyi, a képzési program által előfeltételként előírt kurzus teljesítése. Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat félévében a hallgató – nappali tagozatos alapképzés esetén – csak a gyakorlattal kapcsolatos tantárgyakat vehet fel.

(7) Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat teljesítése alól felmentés nem kérhető.

(8) Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat során a **gyakorlatvezető mentor** határozza meg a nevelési-oktatási intézményekben elvégzendő feladatokat, valamint azt, hogy az alábbi csoportokba tartozó **tevékenységek** közül a tanárjelöltnek mit és hány órában kell teljesítenie:

- **A szaktárgy tanításához kapcsolódó** tevékenységek:
 - közismereti tanárképzésben heti egyenletes elosztásban min. 40 óra, zenetanárképzésben min. 30-40 óra tanítás;
 - hospitálás a mentortanár óráin és más szakórákon (min. 30 óra);
 - adatgyűjtés (2-4 óra/hét);
 - felkészülés az órákra, az órákat követő önelemzés-önértékelés, gyakorlatvezető mentori megbeszélés (6-10 óra/hét);
 - tanítási órán kívüli, oktatási, nevelési tevékenységek (pl. hospitálás nem szaktárgyi órákon, osztályfőnöki jellegű tevékenységek stb.) (4-6 óra/hét);
 - önálló felkészülés (15 óra/hét)
- **Az iskola, mint szervezet és támogató rendszereinek megismerése** (az iskola szervezete, működési rendje, minőségirányítási rendszere stb.).

(9) Az ellátandó feladatok részletes tartalmi leírását a Tanárképző Központ honlapján található Segédanyag az osztatlan tanárképzés iskolai gyakorlataihoz című dokumentum tartalmazza.

(10) Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlaton szerzett tapasztalatok feldolgozása a **tanítást kísérő szemináriumon történik**. A tanítást kísérő szeminárium a képzőintézmény által szervezett, a gyakorlati tapasztalatok által generált tanulási folyamatot, a szakmai önreflexiót és a tanárjelöltek egymástól való tanulását előmozdító, szaktárgyi-módszertani, illetve pedagógiai és pszichológiai vonatkozású gyakorlati óra. Célja a hallgatók összefüggő egyéni iskolai gyakorlata során szerzett tapasztalatainak, problémaközpontú, elemző jellegű feldolgozása. Az órákon a hallgatók a szemináriumvezetővel az egyéni tanítási gyakorlatukon szerzett tapasztalataik bemutatását, az ott kialakult problémák felvázolását végzik. A szemináriumi csoportok a felmerült tipikus és atipikus problémák megoldási stratégiáinak kidolgozására törekszenek.

(11) **Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat minősítése** az alábbiak teljesítéséhez kapcsolódó, összesített értékelés:

- a) a tanítási/tanulásegítési feladatok elvégzése, dokumentálása, (ön)reflektív elemzése, ideértve az iskolai tananyagban való alapvető tájékozottságot,

b) az intézmény valamennyi tevékenységterületéhez kapcsolódó hospitálás, annak dokumentálása, elemzése,

c) a tanítási órán kívüli iskolai feladatok ellátása, dokumentálása, (ön)reflektív elemzése,

Elégtelennek minősül a hallgató gyakorlata, ha:

- az a) – c) pont valamelyikét elégtelenül teljesítette;
- tanítási tervezeteit, vázlatait sorozatosan nem készíti el időben, illetőleg ha azok nem felelnek meg az előzőleg egyértelműen meghatározott követelményeknek.

Elégtelen gyakorlati jegy azonos félévben nem javítható, mert ezen a kurzuson folyamatos a számonkérés, azaz a szorgalmi időszakban elért tanulási eredmények és hallgatói aktivitás minősítése nem különálló számonkérésekkel, hanem a hallgatói részvétel és teljesítmény folyamatos oktatói monitorozásával történik.

(12) Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlatot teljes egészében teljesítenie kell a hallgatónak. Betegség vagy más indokolt hiányzás esetén a mentort haladéktalanul értesíteni kell. A hiányzást hivatalos okirattal kell igazolni. A hiányzás pótlásának idejét a mentor határozza meg.

5. §

A szakmai gyakorlaton részt vevő oktatók és hallgatók jogai és kötelezettségei

(1) A tanítási gyakorlatok ideje alatt a vezető-/mentortanár jogait és kötelezettségeit mind a tanulók, mind pedig a tanárjelölt hallgató vonatkozásában a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény határozza meg.

(2) A tanítási gyakorlatok ideje alatt a tanárjelölt hallgató jogaira és kötelezettségeire, valamint a fegyelmi felelősség eseteire a nemzeti felsőoktatásról szóló a 2011. évi CCIV. törvény vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

6. §

A gyakorlatokra történő előjelentkezés, a tárgyfelvétel szabályai:

(1) A hallgató a tanítási gyakorlatokra , valamint az összefüggő egyéni iskolai gyakorlatra az aktuális tájékoztatókban megadott módon és határidővel a MODULO felületén köteles jelentkezni.

(2) A tényleges kurzusfelvételre a tanítási gyakorlat kurzusok meghirdetésének féléveiben, illetve az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat esetében a képzés utolsó félévében, a kurzusfelvételi időszakban, az elektronikus tanulmányi rendszeren keresztül **automatikusan** kerül sor.

(3) Ha a hallgató a jelentkezési kötelezettségének a megadott határidőn belül nem tesz eleget, akkor az adott félévben már nincs lehetősége a gyakorlat teljesítésére.

(4) Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlatra jelentkező hallgatót a gyakorlatok szervezéséért felelősnek a tárgyév február 10. napjáig értesítenie kell arról, hogy mely nevelési-oktatási intézményben köteles teljesíteni gyakorlatát.

7. §

Minőségbiztosítás

(1) A gyakorlatok ellenőrizhetősége és a tanításhoz kötődő kísérszemináriumok látogathatósága érdekében mind a tanítási gyakorlatokat csak az SZTE által elfogadott gyakorlólhelyen lehet teljesíteni.

(2) Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat helyszínéül szolgáló nevelési-oktatási intézmény kötelezettséget vállal arra, hogy az ott gyakorlatot teljesítő hallgatók mentorául legalább 5 év szakmai gyakorlattal és pedagógusszakvizsgával rendelkező pedagógust jelöl ki.

(3) Az SZTE igyekszik biztosítani, hogy a hallgató szaktárgyi iskolai gyakorlatát támogató vezetőtanárok egy félévben legfeljebb öt pedagógusjelölt munkáját irányítsák, az összefüggő egyéni iskolai gyakorlatot vezető mentortanárok pedig legfeljebb három hallgatóét.

(4) Az SZTE Tanárképző Központ kötelezettséget vállal arra, hogy az elektronikus tanulmányi rendszer online felületén a gyakorlatban szerepet vállaló nevelési-oktatási intézmények oktatóiról hallgatói véleményezést tesz lehetővé a hallgató számára.

8. §

Szervezési feladatok és felelőseik

(1) A szakmai gyakorlatok szervezésének legfőbb felügyeleti szerve az SZTE Tanárképző Központ.

(2) A hallgatók tanítási gyakorlatra történő beosztásáról és értesítéséről az SZTE Gyakorló Gimnázium és Általános Iskola igazgatója gondoskodik a többi gyakorlóiskolával történt egyeztetés alapján. A tanítási gyakorlatok megszervezése a gyakorlati képzésért felelős igazgatóhelyettesek feladata. Munkájukat a Neveléstudományi Intézet és a kari Tanulmányi Osztályok segítik. A hallgatók beosztásukról az elektronikus regisztrációs felületen értesülnek (MODULO).

(3) A szaktárgyi tanítási gyakorlat értékeléséhez a nem gyakorlóiskolai (gyakorlólhelyi) vezetőtanár – a kari ütemtervben meghatározott határidőig – megküldi a vizsgalapot (eredeti példányban) a nevelési-oktatási intézményből az SZTE Tanárképző Központnak, hogy az érdemjegyet az elektronikus tanulmányi rendszeren keresztül rögzíthessék. A gyakorlóiskolai vezetőtanárok az elektronikus tanulmányi rendszerben önálló érdemjegy rögzítési joggal és kötelezettséggel rendelkeznek.

(4) Az **összefüggő** egyéni iskolai gyakorlat megszervezése az SZTE Gyakorló Gimnázium és Általános Iskola igazgatójának a feladata. A hallgatók összefüggő egyéni iskolai gyakorlatának megszervezéséről és a hallgatók értesítéséről a MODULO felületén az SZTE Gyakorló Gimnázium és Általános Iskola igazgatója gondoskodik.

(5) Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat értékeléséhez a külső mentortanár – a kari ütemtervben meghatározott határidőig – megküldi az értékelőlapot (eredeti példányban) a

nevelési-oktatási intézményből (gyakorlóléhról) az SZTE Tanárképző Központnak, hogy az érdemjegyet az elektronikus tanulmányi rendszeren keresztül rögzíthessék. A gyakorlóiskolai mentortanárok az elektronikus tanulmányi rendszerben önálló érdemjegy rögzítési joggal és kötelezettséggel rendelkeznek.

9. §

Az iskolai gyakorlatok főbb feladatainak táblázatos összefoglalása az osztatlan tanárképzésben

A) 10 féléves osztatlan tanárképzés

Tanítási gyakorlat 1. (általános iskolában) 60 óra/félév	egyik szak esetén	4. vagy 5. félév	elsősorban szaktárgyi hospitálások, mikrotanítások
	másik szak esetén		
	egyetemi kontaktóra	14 óra	szakmódszertan- oktató/vezetőtanár vezetésével
	gyakorlati kurzus	14 óra	vezetőtanár/mentor és a szakmódszertan-oktató vezetésével
	önálló felkészülés	32 óra	
Tanítási gyakorlat 2. (középiskolában) 60 óra/félév	egyik szak esetén	6. vagy 7. félév	elsősorban szaktárgyi hospitálások, mikrotanítások
	másik szak esetén		
	egyetemi kontaktóra	14 óra	szakmódszertan- oktató/vezetőtanár vezetésével
	gyakorlati kurzus	14 óra	vezetőtanár/mentor és a szakmódszertan-oktató vezetésével
	önálló felkészülés	32 óra	

2. táblázat: A társas vagy egyéni tanítási gyakorlat teljesítésének ideje, az elvégzendő feladatok

egyik szak esetén	8. félév	*Megjegyzés: Ha az adott tantárgy heti óraszámja heti egy óra, akkor csökkenthető az egyéni tanítási órák száma. Ebben az esetben azonban ennek megfelelően emelni kell a hospitálás mennyiségét.
másik szak esetén	9. félév	
hospitálás	15 óra	
előkészítés, megbeszélés	15 óra	
egyéni tanítás szakonként*	15 óra	
önálló felkészülés	15 óra	

3. táblázat: A szaktárgyi tanítási gyakorlat teljesítésének ideje, az elvégzendő feladatok

mindkét szakon	10. félév
időtartam	február 1-től május 15.
tanítási óra (vagy szakkör, vagy érettségi felkészítés)	minimum 40 óra/félév zenetanár képzésben min. 30-40 óra/félév
hospitálás	min. 30 óra/félév
előkészítés, megbeszélés, reflektálás	6-10 óra/hét
tanórán kívüli tevékenységek	4-6 óra/hét
adatgyűjtés	2-4 óra/hét
önálló felkészülés	15 óra/hét
tanítást kísérő szeminárium	tanítást kísérő szeminárium: 2 óra/hét (lehet blokkosítva a szemináriumvezető meghatározása alapján)

4. táblázat: Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat teljesítésének ideje, az elvégzendő feladatok

B) 6 féléves osztatlan tanárképzés (alapszakos bemenettel)

Tanítási gyakorlat 1. (általános iskolában) 60 óra/félév	egyik szak esetén	2. félév	elsősorban szaktárgyi hospitálások, mikrotanítások
	másik szak esetén		
	egyetemi kontaktóra	14-14 óra	szakmódszertan- oktató/vezetőtanár vezetésével
	gyakorlati kurzus	14-14 óra	vezetőtanár/mentor és a szakmódszertan- oktató vezetésével
	önálló felkészülés	32-32 óra	
Tanítási gyakorlat 2. (középiskolában) 60 óra/félév	egyik szak esetén	3. vagy 4. félév	elsősorban szaktárgyi hospitálások, mikrotanítások
	másik szak esetén		
	egyetemi kontaktóra	14 óra	szakmódszertan- oktató/vezetőtanár vezetésével

	gyakorlati kurzus	14 óra	vezetőtanár/mentor és a szakmódszertan-oktató vezetésével
	önálló felkészülés	32 óra	

5. táblázat: A társas vagy egyéni tanítási gyakorlat teljesítésének ideje, az elvégzendő feladatok

egyik szak esetén	5. félév	* Megjegyzés: Ha az adott tantárgy heti óraszámja heti egy óra, akkor csökkenthető az egyéni tanítási órák száma. Ebben az esetben azonban ennek megfelelően emelni kell a hospitálás mennyiségét.
másik szak esetén		
hospitálás	15-15 óra	
előkészítés, megbeszélés	15-15 óra	
egyéni tanítás szakonként*	15-15 óra	
önálló felkészülés	15-15 óra	

6. táblázat: A szaktárgyi tanítási gyakorlat teljesítésének ideje, az elvégzendő feladatok

mindkét szakon	6. félév
időtartam	február 1-től május 15.
tanítási óra (vagy szakkör, vagy érettségi felkészítés)	minimum 40 óra/félév zenetanár képzésben min. 30-40 óra/félév
hospitálás	min. 30 óra/félév
előkészítés, megbeszélés, reflektálás	6-10 óra/hét
tanórán kívüli tevékenységek	4-6 óra/hét
adatgyűjtés	2-4 óra/hét
önálló felkészülés	15 óra/hét
tanítást kísérő szeminárium	tanítást kísérő szeminárium: 2 óra/hét (lehet blokkosítva a szemináriumvezető meghatározása alapján)

7. táblázat: Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat teljesítésének ideje, az elvégzendő feladatok

10. §

A szaktárgyi és egyéni iskolai gyakorlatok főbb feladatainak táblázatos összefoglalása osztott részidős tanári mesterképzés

képzés	pályaismereti és pályaszocializációs gyakorlat	tanítási gyakorlat 1-2.	szaktárgyi („csoportos”) tanítási gyakorlat	összefüggő egyéni iskolai gyakorlat
Általános iskolai (illetve főiskolai szintű tanári) szakképzettséget követő, azonos szakterületre vonatkozó középiskolai tanári szakképzettség megszerzésére irányuló egyszakos, 2 féléves 60 kredites tanári mesterképzés (szaktanárképzés)	nincs	nincs	nincs	nincs
Általános iskolai (illetve főiskolai szintű tanári) szakképzettséget követő, azonos szakterületre vonatkozó középiskolai	nincs	nincs	nappali tagozaton és levelező tagozaton is: 6 óra tanítás 12 óra hospitálás (megjegyzés: a gyakorlat	nincs (ezért a csoportos gyakorlat alól nem adható felmentés)

tanári szakképzettség megszerzésére irányuló egyszakos, 2 féléves 60 kredités tanári mesterképzés (ének-zene-, testnevelő- és vizuáliskultúra-tanár)			teljesítése kizárólag középiskolában történhet)	
Nem tanári mesterszakot követő egyszakos, 2 féléves 60 kredités tanári mesterképzés	van, a Neveléstudományi Intézet a lebonyolító	nincs	15 óra tanítás 24 óra hospitálás	nappalin az utolsó félévben* levelezőn min. 4 hét*
Tanári szakképzettséget követő újabb (más szakos) tanári oklevelet adó, 4 féléves 120 kredités tanári mesterképzés	nincs	nincs	<u>nappali tagozaton és levelező tagozaton is:</u> 6 óra tanítás 12 óra hospitálás	nincs (ezért a csoportos gyakorlat alól nem adható felmentés)
Tanári szakképzettséget követő újabb (más szakos) tanári oklevelet adó, 3 féléves 90 kredités tanári mesterképzés	nincs	nincs	<u>nappali tagozaton és levelező tagozaton is:</u> 6 óra tanítás 12 óra hospitálás	nincs (ezért a csoportos gyakorlat alól nem adható felmentés)
Tanítói szakképzettséget követő tanári szakképzettséget adó egy szakos 4 féléves 120 kredités tanári mesterképzés	nincs	nincs	<u>nappali tagozaton:</u> 15 óra tanítás 24 óra hospitálás <u>levelező tagozaton:</u> 8 óra tanítás 12 óra hospitálás	<u>nappali tagozaton:</u> min. 4 hét* <u>levelező tagozaton:</u> min. 2 hét*
Alapszakos képzettség birtokában tanári szakképzettséget adó	van, a Neveléstudományi Intézet a lebonyolító	7-7 óra egyetemi kontaktóra 7-7 óra gyakorlati kurzus	<u>nappali tagozaton:</u> 15 óra tanítás 24 óra hospitálás	<u>nappali tagozaton:</u> min. 4 hét*

egyszakos 4 féléves 120 kredites részidős képzés		16-16 óra önálló felkészülés	<u>levelező tagozaton:</u> 8 óra tanítás 12 óra hospitálás	<u>levelező</u> tagozaton: min. 2 hét*
Alapszakos képzettség birtokában tanári szakképzettséget adó egyszakos 2 féléves 60 kredites részidős képzés	nincs	nincs	<u>nappali tagozaton:</u> 15 óra tanítás 24 óra hospitálás <u>levelező tagozaton:</u> 8 óra tanítás 12 óra hospitálás	<u>nappali/levelező</u> tagozaton: min. 6 hét**
Alapszakos képzettség birtokában tanári szakképzettséget adó egyszakos 3 féléves 90 kredites részidős képzés	nincs	nincs	<u>nappali tagozaton:</u> 15 óra tanítás 24 óra hospitálás <u>levelező tagozaton:</u> 8 óra tanítás 12 óra hospitálás	<u>nappali/levelező</u> tagozaton: min. 6 hét**
				* <i>Tanítási óra szakonként: 3-5 óra/hét Hospitálás: 3 óra/hét Előkészítés megbeszélés reflektálás szakonként: 6-10 óra/hét Tanórán kívüli tevékenységek: 2-4 óra/hét Adatgyűjtés: 2-4 óra/hét Önálló felkészülés, dokumentálás: 20 óra/félév</i>

				<i>Tanítást kísérő szeminárium: 1 óra/hét</i>
				<i>** Tanítási óra szakonként: 1-3 óra/hét</i> <i>Hospitálás: 1 óra/hét</i> <i>Előkészítés megbeszélés</i> <i>reflektálás szakonként: 3-9 óra/hét</i> <i>Tanórán kívüli tevékenységek: 1 óra/hét</i> <i>Adatgyűjtés: 1 óra/hét</i> <i>Önálló felkészülés, dokumentálás: 9 óra/félév</i> <i>Tanítást kísérő szeminárium: 1 óra/hét</i>

8. táblázat: Szakmai gyakorlatok az osztott részidős tanári mesterképzésbe

A szabályzat szövegét az SZTE TKK Tanácsa 2022. december 15-én hagyta jóvá.